

י"ל ע"י ארגון נעשה ונשמע
טל: 0722-477774 פקס: 0722-155-701
דוא"ל: m072247774@gmail.com

הקבצו

בית וועד לחובבי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
8

תמוז תשע"ה
נושא החודש:
בין המצרים

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

בין גלות לגאולה

והראיה לכך הוא קיומו של ה"כותל המערבי". ההשאה של הכותל המערבי - שנתר בדרך נס כמובא במדרשים - הוא כדי להראות לנו שביהמ"ק בעצם קיים. כי כל דבר שמיעוטו קיים - כולו קיים [וזה גם הסוד של קברי צדיקים]. אלא שהוא מכוסה, ועלינו בסך הכל לגלותו. להבנת הדברים, עלינו לבאר מהו "בית המקדש", מדוע הוא נחרב [או יותר נכון 'התכסה'], וכיצד אפשר לגלותו.

ה"בית" של עם ישראל

בנוהג שבעולם, כאשר מדברים על "הקמת בית", או לחילופין, כשמדברים הלילה על "פירוק בית" - אין הכוונה לארבע קירות תקרה וריצפה. הכוונה במילה "בית" היא על חיי משפחה. כשזוכים להינשא ולהקים משפחה - אזי בונים "בית נאמן בישראל". וחלילה אם נאלצים להיפרד, אזי ה"בית" התפרק.

יסוד זה התבאר כבר כמה פעמים: יהודי אינו נמדד רק בפעולותיו

- מה הוא עושה או אינו עושה. אלא במהות חיי. "יהודי" הוא כביכול רק 'פלגופא', הוא רק חצי. החצי השני שלו הוא כביכול השי"ת. "כי חלק ה' - עמו", נשמתו של יהודי הוא 'חלק' אלוך ממעל, ורק כאשר הוא מתאחד עם 'החלק' השני כביכול - אזי הוא שלם.

זהו "בית המקדש". ה"בית" ששם כביכול התקיימו והתגלו חיי המשפחה של השי"ת עם עמו ישראל. שם הוא המקום בו כל יהודי בא לשלמותו, ומשם הוא מקבל את הכח לחיות גם ב"ביתו" שלו את המציאות של 'בית המקדש', כי בהארת בית המקדש אפשר היה להפוך כל פרט מחיינו לקשר 'משפחתי' כביכול עם השי"ת. ומפי שנאמר "ושכנתי בתוכם" - בתוך כל אחד ואחד.

חורבן בית המקדש הוא הביטוי לניתוק ופירוד של הקשר האמיתי הזה. כביכול התפרק ה'בית', והוגו הקדוש נפרדו זה מזה. ואז, תחת החיים הטובים והמאירים, החיים האמיתיים והנעימים - התחלנו לחיות חיי גלות וחושך, חיי ריחוק ובדידות, שכתוצאה מהם היו ועודם כל הצרות הקשים והייסורים של הגלות.

אבל כל זה למראה חוץ בלבד, כי אין באמת מציאות כזו. וכמו שאומר הנביא "אי זה ספר כריתות אמנם אשר שילחתיה" (ישעיה נא). לאמתו של דבר מעולם לא קבלנו 'ספר כריתות', ומעולם לא התפרק ה'בית'. כל שקרה הוא, שה'בית' - היינו הקשר - התכסה ונעלם. הגלות היא בסך הכל הסתרה. הסתרה גדולה וכבדה אמנם, אבל רק 'הסתרה', לא 'העדר'.

הגלות - חיפוש הגאולה

השי"ת יודע שהחיים שלנו אינם חיים - בלעדיו. כי יהודי, מה שיהיה ואין שיהיה, לעולם לא יוכל לחוש תחושת סיפוק ושלמות, וחיי תמיד יהיו חסרים ושבורים - עד שיתחבר אל ה'בעל' שלו, הוא השי"ת כביכול. ולכן, כאשר נוצר מציאות בו לא היינו מודעים לזה, וחיפשנו מקורות סיפוק אחרים, "אותו עובד מקור מים חיים, לחצוב

המשך בעמ' ד <<<

מי בין המצרים, בצורתם החיצונית - אינם חביבים כל כך. אלו הם ימים של אבלות וצער, כמובא בשו"ע באריכות פרטי ההלכות והמנהגים בימים אלו. בתקופה זו אנו מתאבלים על חורבן בית המקדש, ועל שאר הצרות שאירעו לעם ישראל בזמנים אלו, ולכן אלו הם ימים לא נעימים. ימים קשים.

הקושי הוא כפול. כי מלבד עצם הקושי להתעסק עם אבלות וצער, נוסף כאן הקושי להתאבל על משהו שלא הכרנו ושכבר עברו כל כך הרבה שנים מאז שאבדנו אותו. מי מאתנו יודע מה זה בית המקדש, ומי מרגיש בחסרוננו שיוכל להתאבל ולבכות על כך? ולכן לא פלא, שבלב רבים מקננת תעושה: מתי יעברו כבר הימים הללו, ויגיעו הימים הרגילים...

לעומת זאת, בספרים הקדושים ובפרט בתורת החסידות מצטיירת לה תמונה שונה, הפוכה כמעט. שם מצטיירים ימים אלו כימים מאד מיוחדים ונשגבים, בבחינה מסוימת אפילו יותר מימים טובים ממש. במהרה"א (בכורות ח.)

כ"א ימים שמרה"ה עד הושענא רבה, ובשם צדיקים מובא שימים אלו מתחלקים ל"ג ימים (בחודש תמוז), וט' ימים (בחודש אב), כנגד "ג' מדות הרחמים (הנוכחים בפרשת העגל) וט' מדות הרחמים (הנוכחים בפרשת המרגלים). ועוד מובא על הפסוק "כל רודפי השיגוה בין המצרים" שהוא נוטריקון: 'כל רודף ייה - השיגוה בין המצרים'. ועוד כהנה וכהנה.

ועולה על כולנה מה שגילו לנו חז"ל שלידת משיח - הדבר המשמח ביותר - אינו לא בפורים ולא בחג אחר אלא דווקא בחצות יום תשעה באב, כלומר, בשיא האבלות. ואין זה דרוש בעלמא, אלא יש לזה אף משמעות הלכתית לכמה דברים.

מדובר בהחלט בגישה שונה. וכאן הבן שואל: כיצד יסתדרו שני הכתובים המכחישים לכאורה זה את זה, האם אלו ימים של צער או ימים גדולים של התעלות, ומה למעשה ההתנהגה המתבקשת כתוצאה מכל זה.

ואם כבר, יש לשאול עמוק יותר: לשם מה בכלל היה החורבן, ואיזה תועלת ישנה מהגלות, האם זה קידם אותנו למקום יותר טוב? הלא ברור שאין כאן נקמה ועונש בלבד, אלא תיקון וכפרה, וכיצד זה אמור לקרות? כל אלו הם שאלות עקרוניות לכל השנה, אך כעת הזמן גרמא לברר אותם. להלן יתבארו הדברים ע"פ תורת מוהר"ן ור' נתן, בברט לאור המבואר בליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן ס"ו.

***

רבינו נוקט לשון ברורה: "והנה מה שעבר אין, כי כבר נשרף בית מקדשנו". כלומר, איננו בוכים על מה שהיה בעבר. כי מה שעבר - אין. הבכייה היא רק על 'ההווה'. לא על העבר ולא על העתיד. זאת אומרת, בית המקדש שאנו בוכים עליו איננו משהו היסטורי, אלא משהו שאנו זקוקים לו כעת ממש. אם הוא קיים - טוב לנו. ואם לא - לא טוב לנו. והבכייה שלנו היא על בית המקדש שאנו רוצים כעת, כאן ועכשיו. בהמושך דבריו מתבאר, שלאמתו של דבר - בית המקדש קיים ועומד.

דבר המערכת

מטרת העלון

ב"ה אנו זוכים והעלון יוצא מידי חודש בחודשו, מיוחד בצורתו ונפלא בתוכנו. כאשר מידי חודש הוא מגיע לעוד ועוד אנשים, ונקרא בשקיקה ע"י אלפי בני תורה, מנער ועד זקן טף נשים. והתגובות חוזרות ונשנות - חמות ונלהבות, עם ציפה ל'עוד'.

זאת ההזדמנות להבהיר ולשוחח אודות המטרה. מה עומד מאחורי הוצאתו - ומטו היעד.

ובכן, העלון כשמו כן הוא: בית וועד נבמה ציבורית, לבני תורה-חובבי הישיבות, העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א.

אין זה סוד. שהעולם בכלל, ועולם הישיבות בפרט - השתנה רבות בשנים האחרונות. כאשר מושגים שעד לפני שנים בודדות היו בבחינת 'כל יראה וכל ימצא', כיום הם נראים ונמצאים, ואף מבוזקים מאד. והכוונה כמובן לנימה החיובית שבדברים. כאשר הרך החסידות בכלל, והרכו של מוהר"ן בפרט, מוצאים מקום מכובד, ואף קונים שגיחה בלבם של רבים רבים מבני הישיבות ובני התורה, כאשר לרבים מהם הוא הופך למקור חיים נובע, המדריך כל צעד ופסיחה בדרך, ומחיה כל פרט בחייהם.

ואין זה פלא. כי בדרך התפוכות שבה, בו שולטת רוח-השטות שליטה ללא מצינים, וההפקרה 'חוגגת' בכל פניה, בחוץ ובפנים, המציאות אינה מאפשרת להישאר אדישים. כנגד רוח הסתירה של השטות והמיאוס, מוכרחים רוח הוקה של קדושה, המרימה לא אהר טפח ותפחיים מעל כל המעובלת הוה, או כדודיק יזרה: מוכרחים רוח חיים קדושה, שתאפשר לנו לנשום אורין בתוך כל ההוזהמה הלזו. לבל ניתקן למות חלילה.

וגם אין זה מפתח. כי היום כבר יודעים כולם, שהדברים אמיתיים ומבוססים, שירים ונבואות, ולא רק שאינם סותרים או נוטים חלילה מהאמת וממהסודות המבוקלות מרובתנו, אלא אדרבה - מקרבת אליהם, מחזקת אותם, ומאפשרת לנו לחיות אותם באמת, מבפנים ולא מבחוץ. והמציאות - חזקה ככל דמיון, ומכל תיאור ותיאורה. אנשים ונשים, בחורים ואפילו ילדים, לעשרות ולמאות, מעידים נאמנה כיצד קבלו את 'חיים' במתנה, והחלו לחיות חיים טובים ומתוקים של קדושה ודעת, עם עצות וכלים להתמודד עם הנסיבות, ולבנות לכל הדברים הטובים, שתמיד הלחנו עליהם.

מטרת העלון - להתאחד אחים וחברים לדעה, לברר יחד את הדרך הקדושה הוה, לדלות את הפנינים, ולחדד את העצות, כדי להכפס לנחת כלל, ולהחיות עם רב.

אנא, חברים יקרים: אין כאן 'מוציא לאור' הפונה למישהו אחר לספק לו חומר. אלא יש כאן במה שמיועדת לנו ונבנונו: והעלון איננו סוף פסוק, כי אם תחילתו. הפנים שלנו קדימה. וההמשך אמור להיות הרבה יותר חזק פעיל ומעמיל. העלון הקטן הזה - גדול יהיה, ועל ידו יבנונו הוא היפוך לידון, ובהמשך לקובץ חודשי עם כרס שיכלול בתוכו את כל מה שאנו רוצים שהוא יכלול בתוכו.

ולא רק עלון. מטרת העלון בסך הכל לשמש כשופר עבור כל הדברים הראויים להיעשות, וכבר החלו להיעשות עבור העניין. עורר נא, התעוררו נא. להתאחד ולהתחזק יחד, לקבוע חבורות, שיעורים, סכתבים ושיעורים, ללמוד ולברר יחד את הדרך הנפלאה והמאירה הוה.

בקרוב ממש, נהל בפעילות רחבה יותר, ואף נשתדל להודיע על דברים מוסגות הוה. חבר יקר - מה לך נדרם, לא לזמן שינה ורוא, כי תהנה הנה הוא בא האדון אשר אנו מבקשים, עוד טיפ טיפה דחיפה מציניו, והוא כבר כאן.

הנושאים הבאים:

- אב - עבודת התשובה
- אלול - ראש השנה
- תשרי - חג הסוכות
- חשוון - עבודת הלילה
- כסליו - הודאה
- טבת - שובבים

בין המצרים

עיקב: משה, ממש החיינני בדברך בענין 'דרך הלימוד'. ובכותך הפ' סקתי להתבלבל מאנשים. ולא זו בלבד, אלא כל מי שראיתי שבאמת מעניין אותו האמת, הראיתי לו חלק מהדברים שאמרת לי, ובה' כבר כמה וכמה בחורים מושיבה התחילו בזכותי ללמוד הרבה ולהתחיל להיות קשורים באמת ללימוד התורה, אשרינו.

משה: אשרך. האמת שרק נגענו בענין זה בפעם שעברה, ויש עוד הרבה מה לדבר בזה, כמה ללמוד מהר וכמה להבין, באיזה חלקים של תורה להשקיע יותר - בגמרא או בהלכה או בשניהם, והאם כדאי לקבוע סדרים קבועים, ובאיזה אופן, ומה בנוגע ללימוד המוסר, והאם כדאי ללמוד זוהר וזוהר וקבלה, ועוד כמה וכמה פרטים, ובע"ה עוד נדבר על זה. אבל עכשיו רציתי לשוחח מעט על ענין האבלות של 'בין המצרים'.

עיקב: לא ידעתי שיש מה לדבר על זה. בסך הכל אלו ימים לא כל כך נעימים, ויש בהם כל מיני הגבלות הלכתיות לא כל כך קלות, [ויש הרבה שבאמת מקילים בזה בכל מיני קולות, מחמת חולשת הדור], אבל סוף כל סוף עוברים הימים האלו. בכלל, הנושא של אבלות הוא נושא שלא כך אוהבים לדבר עליו. זה משרה אווירה קודרת ולא נעימה. אבל אני מבין שיש לך מה לומר על הימים האלו, כמו על כל דבר...

משה: לי אין שום דבר מה לומר, רק אנחנו מנסים ביחד להתחזק עפ"י תורת מורה"ן ז"ע, שהוא באמת מדבר על כל הנושאים ממש.

ואכן, כמו שאמרת, אצל הרבה אנשים, הימים האלו הם ימים מעצבנים קצת שמחכים שיעברו, אבל באמת אלו הם ימים שבהם - בבחינה מסוימת - נבנה עיקר הקשר שלנו עם השי"ת; כי יש את הקשר שנוצר ע"י השמחה כגון במועדים ובשבתות וכיו"ב, אבל יש את קשר שנוצר דווקא ע"י הצער והגעגועים. שעי"ז מתגלה קשר חזק להשי"ת ולאור של בית המקדש.

עיקב: זה נשמע הגיוני. אבל כל זה אילו באמת היינו יכולים להצטער ולכבות על בית המקדש, אבל בינינו, איך אפשר להרגיש צער אמתי על חורבן בית המקדש, בזמן שכבר עבר כ"ב הרבה זמן מאז החורבן? משה: אתה צודק לכאורה. וכנראה שמוזה נובע הקושי של הרבה אנשים להתחבר לימים האלו של בין המצרים ותשעה באב; אבל האמת שחורבן בית המקדש אינו דבר שהיה לפני אלפיים שנה, אלא הוא וורה אתנו כאן ועכשיו, בכל יום ויום מהבוקר ועד הערב, עשרים וארבע שעות ביממה.

עיקב: למה אתה מתכוון?

משה: פשוט מאוד. תיגש אל כל בחור או אברך, תשאל אותו: הכל סדר אצלך? יש לך כל מה שאתה רוצה? הוא בוודאי יענה: לא! והכי וונה בין בגשמיות ובין ברוחניות.

בגשמיות, עם ישראל סובל הרבה מאוד, קשיים בפרנסה, שידוכים, צער גידול בנים, מחלות קשות וכו', וכל זה הוא בעצם המציאות של חורבן בית המקדש. כי באמת עיקר השפע בעולם הוא בשביל עם ישראל, אלא שבגלות השפע בא בעיקר לאומות העולם ועם ישראל יונקים מהתמציות, ולכס כך נראה המצב.

אבל בא נדבר בעיקר ברוחניות, שדרך כלל זה יותר בראש שלנו. כולנו מתמודדים עם קשיים רוחניים כגון חוסר חשק ללמוד או להתפלל, לא תמיד קל לנו לאהוב כל יהודי, לכל אחד יש פרטים בעבודת ה' בבאים לו בקושי גדול, ומדוע כל זה אם לא מחמת חורבן בית המי קדש? א"כ, החורבן הוא כאן ועכשיו. לא רק פעם. ועל זה בוודאי אנו יכולים לכבות ולהצטער.

עיקב: דברים נפלאים. ממש פתחת לי את העיניים. כעת אני מסתכל אחרת על העניין. ובכן, מה למעשה אפשר לעשות בימים האלו? הרי סוף סוף יש לנו בעיקר את ההלכות הישבות של אבלות, ואין אנחנו יכולים להתחבר לפימיות העבודה של הימים האלו?

משה: ראשית, אפשר וכדאי לחשוב כמה שניות ביום, ובפרט בעת שני מנעים מכל מיני דברים בגלל האבלות, לעצור ולחשוב: על מה אנחנו אבלים? על זה שאנחנו רחוקים מהשם, ולא יכולים לחיות אתו כל הזמן באמת ובשמחה. וכל מחשבה כזאת היא כבר הרבה מאוד.

בנוסף לזאת, כדאי מאוד להתחזק ולומר תיקון חצות בימים האלו, אם אפשר בחצות לילה - מה טוב, כי הוא עת מאוד מסוגלת לזה כל ימות השנה ובפרט בימים אלו; אבל אם קשה, אז לפחות בחצות היום,

כמובא בדברי הארז"ל ומובא ג"כ במשנ"ב [סוף סי' תקנא, ויעו"י"ש בביאורו"ל] בימים אלו ראוי לומר תיקון חצות ביום, והוא תועלת לנפש. ובאמת עצם המילים של המזמורים והקניות עם מעט שימת לב, יש בהם בכדי להביא געגועים עזים להשי"ת, וזער עצום על חילול כבוד שמו יתברך בעולם, ורצון חזק שיתקון כל זה.

וכל שכן כשמכניס קצת מחשבה על המצב האישי שלו, ומפרט בדעתו כמה נקודות שכואבות לו אישית הן על עצמו והן על המצב בעולם, כמו הפריצות שיש בעולם וכדומה, כל אחד כמה שזוכה להרגיש קצת כאב לב.

ובאמת, בכל השנה כדאי לייחד זמן ביום לשוחח ע"י עם השי"ת הן על עצמו והן על מה שקורה בעולם, וכמו שכבר דברנו פעם, אבל בימים אלו חשובה עבודה זו ביתר שאת וביתר עוז, כי זהו עיקר האבלות על החורבן, ועבודה זו חביבה מאוד לפניו יתברך, חוץ ממה שזוכה ע"י

בית היין

בניית ביהמ"ק - ע"י האבלות

והנה מה שיעבר אין, פי קבר וישרף בית מקדשנו. אך פעת, שהשם יתברך מצפה לשוב אלנו ונחזור ולבנות בית מקדשנו, ראוי לנו שלא לעכב חס ושלום בננו בית המקדש, רק להשתדל בבנינו.

על פן מאד צריך להזהר לקום בחצות, להיות מתאבל על חרפן בית המקדש, פי אויל בגלגול הראשון היה הוא הגורם שייחרב הבית המקדש, ונאפלו אם לאו, אויל הוא מעכב עתה בננו בית המקדש, ונחשב גם פן פאלו הוא גרם להתריבו (עין ירושלמי יומא פ"א ה"א). על פן צריך להזהר מאד לקום בחצות, ולהיות מתאבל מאד על חרפן בית המקדש, והשם יתברך הקטיח לכל המתאבל על ציון לשום לאבלי ציון "פאר תחת אפר" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ס"ו)

אמירת תיקון חצות על עצמו

אמר: שעל ידי אמירת תיקון חצות יכולין לקרש שיתחן את כל אשר עם לבבו, כמו על ידי התבודדות. פי מסתמא אין אומרים חצות על העבר, ועקר אמירת חצות הוא על מה שצנעשה עכשיו עם האדם, וכשיאמר חצות בבחינה זו, יכולין למצא כל אשר עם לבבו פתוך אמירת חצות (שם סי' ק"א)

עיקר האבלות - על פגם אמונת חכמים

וזה בחינת בין המקרים, שאז מתאבלין על חרפן בית המקדש שגראמו המדגלים, פמו שאמרו רבותינו זקרונם לברכה על פסוק: ויבכו העם בלילה ההוא. אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות, ועל-פן צריכין להתאבל מאד על זה.

ועקר הצרה הגדולה מן הכל, היא ההסתלקות וההעלקמה של הצדיקי אמת, שנסתלקו ונתעלמו בעונותינו ואין מי יעמוד בעדינו, פי כל חטא המדגלים וכל חטא העגל שגראמו חרפן בית המקדש, וכן כל העשר נסיונות שנסו אבותינו את הקדוש-ברוך הוא במדבר בלם היו על-ידי פגם המחלקת, שתלקו על משה והתלוננו עליו ולא שקמעו לדבריו. פמוכן בכל פרשיות התורה הקדברים מנה, כמו שקטוב שם בפסוק: וילוו העם על משה ועל אהרן וכו', וכן הרבה. וזה גרם כל החרבנות.

וכן עתה, עקר אריכת הגלות הוא, על-ידי המחלקת על צדיקי אמת והאמת נעדרת. ועל-פן צריכין לבנות ולצעק מאד על זה פמיר נפש. ועקר הפגם הוא בחינת מחלקת קרח ה"ל, שהוא

י"איר לו אור מהארת ביהמ"ק, ויכול לזכות דווקא ע"ז להצלחה גדול לה בתורה ועבודת ה', ולהתקרבות חזרה להשי"ת.

עיקב: נראה לי קצת מוזר לקחת את הזמן שמויעד להתאבל על חורבן בית המקדש, ולחשוב על הדברים הקטנים שמפריעים לי.

משה: אתה צריך להבין שזה עצמו חורבן בית המקדש. אקריא לך לשון קצר מדברי מוהר"ן [בספר ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן קא] ותבין יותר: אמר: שעל ידי אמירת תיקון חצות יכולין לפרש שיחתו את כל אשר עם לבבו כמו על ידי התבודדות. כי מסתמא אין אומרים חצות על העבר, ועיקר אמירת חצות הוא על מה שצנעשה עכשיו עם האדם, ככשיאמר חצות בבחינה זו, יכולין למצוא כל אשר עם לבבו בתוך אמי רת חצות, כי זה עצמו הוא חורבן בית המקדש.

וכבר הבטיחו חז"ל שכל המתאבל על ירושלים, זוכה רואה בבנינה, והכוונה, בין על הבניין הפרטי, ובין על הבניין הכללי שיבנה בב"א.

טעימה מתורת מוהר"ן על הנושא

פא על-ידי גסות ונגאות, שכל אחד חפץ בכבוד. פי מי שמיטביל פבדו נגד כבוד הצדיק האמת, פודאי לא יפל לעולם אף אם יעבר עליו מה, פי הצדיק יכול להאיר בו בכל מקום הידיעה ש"מלא כל הארץ פבדו וכו" פפ"ל. אבל אם חפץ בכבוד עצמו אזי אינו יכול להתקרב להצדיק, פפרט עתה פדורות האלו שצנעדת האמת קבא קיאר ונשלה אמת ארצה וכו'. (ליקוטי הלכות, נטילת ידים ה"ו אות ע"ד)

עיקר גלות הנפש - הוא עצבות

פי עקר גלות הנפש הוא העצבות, וכל מה שצנעבנות מתגבר יותר מתגברין יותר התאוות, פפרט שנגענו התאנה הפללית, וכן חוזר חלילה חס ושלום ויצרף לזה תאנות קמון וטרדת הפרנסה פחינת בעצבון התאכלנה וכו'. וכמו שפמבאר בהתורה "וביום הפפורים" (פסיקנו נו) קעננו עצבון ידים וכו', עד שפמעט תצא נפשו חס ושלום, לולא ה' עוררתה לנו שמאיר עלינו מרחוק בכח הצדיקי אמת לשפמח נפשותינו על-פי דרכי העצות העמקות של הצדיקי אמת. (ליקוטי הלכות, הודאה ה"ו, אות ח)

הפכל שעקר כל הגליות שעקמם גלות הנפש פידוע, העקר הוא העצבות שמתגבר בכל פעם על נפש הישראלי, וכפרט כל זמן שלא נודפד עדין והוא חותר לשוב, ונעשה עמו מה שצנעשה שמתגרה בו הפעל דבר קיאר, ועקר התגרותו הוא פנענו העצבות. (שם אות יד)

על-פן מי שרצה להשתדל בתקון אחריתו, צריך לצעק בכל יום פפרט בחצות לילה על עונותיו שפמעפכו בננו בית-המקדש, ועקר הצעקה והכביה על עכוב ומניעת השמחה כמו שפתיב: "שבת מושל לבנו" וכו', וצריכין לצעק ולהתפלל עד שיתחם ה' יתברך עלינו, וינחמנו מעצבון לבנו, וישפמנו בישועתו פמה שפכר זכינו לקבל התורה ולהתקרב לצדיקי אמת, ולשפמח בכל נקודת התורה והמצוות שאכינו פכר פחסדו ונפלאותיו הרבים.

והעקר לשמוח בסיוד האמונה, שהיא בחינת יסוד הבית-המקדש שפמציא דוד שהוא בחינת משיח, שזה אי אפשר להרס לעולם. פי לא התריבו רק הבננו שעל היסוד שהם בחינת ג"ג, פי כלל הבננו נגד היסוד הוא בחינת ג"ג. וזה בחינת "מה לך אפוא פי עלית פלך לגלות", שהפסוק אומר מה לך אפוא ומה אתה מתפאר כל כך פי עלית פלך לגלות. שכל החרפן הוא רק שעלית פלך לגלות, להתריב הבננו שעל היסוד שהוא בחינת ג"ג. אבל יסוד הבננו שהוא עקר הבננו אי אפשר לך להרס לעולם פפ"ל. (שם אות סח)

תיקון חצות

חמושג "תיקון חצות" הפך מזמן למשהו ששייך לדורות קודמים, וגם אז רק לצדיקים גדולים או מקובלים. לדבר על זה, זה כמו לדבר על "קרבן פסח" או על "תרומה טהורה". ברוב הסיפורים הוא כבר לא מופיע - לא לפני שחרית ולא אחרי מעריב. בקיצור, הלכתא למשהא.

אך כידוע, מוהר"ן זיע"א לא השלים עם המ'חקה' הזו, והוא לא נמנע מלדבר על גודל העניין של קימת חצות בכלל ואמירת "תיקון חצות" בפרט. והגדיל לעשות במה שאמר "עיקר עבודת איש הישראלי הוא לקום בחצות הלילה" (שיחות הר"ן אות שא).

ואכן, כל מי שנגע מעט בפנימיות התורה - רואה כי מדובר בנושא יסודי מאוד. בוהר הקדוש אי אפשר לדפדף כמה דפים בלי שהוא מזכיר שוב את הנושא, ובדברי האר"ז מתגלה שכל עבודת היום מושתתת ונובנה כמעט רק על זה. עד כדי כך, שהיכולת שלנו להניח תפילין הוא רק ע"י קימת חצות. [ובזכות אלו שקמים בחצות, יכולים כולם להניח תפילין]. ופנימיות העניין מתבאר היטב בדברי מוהר"ת בכמה מקומות, ובפרט בהלכות השכמת הבוקר הלכה א'.

ובאמת, מי שזכה לטעום את העבודה הנפלאה של קימת חצות, ובפרט את אמירת ה"תיקון חצות", אינו נצרך להסברים ולשכנועיים, כי המתיקות שבוה עולה על הכל, ומורגש בחוש כמה הוא משפיע על הנפש לטובה, ועל כל סדר היום והחיים, ועבודתו ה'.

כי אמנם, במבט שטחי נראה לכאורה שאמירת תיקון חצות, ובכלל ההתעסקות עם הצער והאבלות של החורבן - הוא עבודה לא נעימה, ומכאיב עצבות ודכדוך. אך באמת ההיפך הוא הנכון. כי כל אחד יש בו מומילא הרבה צער ועגמת נפש, ובדרך כלל שורה איזה עגמומיות קבועה בנפשו. וממילא דווקא ע"י שמרכיזים את זה לתוך האבלות על החורבן [כמו שאמר רבינו שכל אחד יכול למצוא את כל מה שעובר עליו בתוך תיקון חצות. וכן באמירת תהלים] - מתנגק החוצה כל המוריות והעגמומיות הצברים בפנים, והנפש נהיית נקייה ובוררה, משוחררת ושמהח. והדברים ידועים, בדוקים ומנוסים.

והנה לא באתי בשורות אלו לעורר על עניין זה, אם כי יש בהחלט הרבה מה לדבר בזה, ועוד חזון למועד א"ה. אך באת להיפך - לחזק ולהראות כיצד העניין שייך ובר השגה לכל אחד.

כי כעת הזמן גרמא, בעמדנו בימי בין המצרים, שכמבאר בדברי האר"ז [ומבאר במשנ"ב ס"ח תקנ"א] בימים אלו, מלבד העניין הקבוע של תיקון חצות בלילה, יש עניין מיוחד לישב בחצות היום [או אח"כ עד סוף היום] ולבכות על החורבן כחצי שעה. ונהוג לומר אז "תיקון רחל". וזה בוודאי עבודה יותר קלה ונגישה לכל אחד, כי יום כולם ערים, והשעות אלו הם שעות 'בין הסדרים', וממילא אפשר לחטוף עבודה יקרה זו.

ובדידי הוה עובדא. לפני כמה שנים, כאשר לא עלה בדעתי כלל - אפילו על צד הרחוק והדמיון - העניין של קימת חצות. והזמן ליד בימי בין המצרים לפתוח סידור כדי לומר תיקון חצות בצורה היום, והסידור היחיד שמצאתי שם תיקון חצות היה סידור של ברסלב. ושם, קודם התיקון, מופיע תפילה (מליקוטי תפילות) לזכות לקום בחצות לילה. והנה ברגע הראשון לא התחלתי על זה כמובן, כי מה עניין שמיטה לחר סיני. אך במחשבה שניה נמלכתי בדעתי, ואמרת: מה יזק לומר לפחות את התפילה. ואמרת, בלי שום מחשבה לקיים זאת למעשה.

אך רבות מחשבות בלב איש וגו'. ומיד לאחר תשעה באב, כשהגיעו ימי 'בין הזמנים', עלתה מחשבה בראשי: מדוע לא אנצל את ההזדמנות בימים אלו לקום חצות. וממחשבה למעשה, זכיתי לחטוף כמה לילות כאלו. ומשטעמתי את הטעם הטוב, לא חלפה תקופה ארוכה, וכשהגיעו לילות החורף, התחלתי 'לחטוף חצות' פה ושם, עד שזכיתי להפוך זאת לסדר קבוע.

הנה כי כן, כל אחד יכול לטעום את הטעם הערב של תיקון חצות בימים אלו. ומותר אף להתפלל 'על הדרך' לזכות לחצות לילה, ולהיות מוכנים שבימים המימים, או בלילה מן הלילות זה עלול לקרות.

ומקבלין דין מן דין

בעניין ההתקרבות לברסלב

להתהייחסות לסביבה הקרובה

אני אברך ליטאי שנתנה לקרוא בעלון הקבצו. רציתי לשתף את הקוראים בנקודה מסוימת בדרכם של המתקרבים לברסלב שיכולה להיות קלה ונעימה יותר.

שמותי לב שהרבה מהמקורבים הבאים מבתים ליטאים חזקים, עוברים מסכת לא קלה עם ההורים/שווער/ צוות בשיבה וכו', הם מנסים להסביר ולהתנווכח, וכשלא הולך הם מנחמים את עצמם שזה 'מניעת' וממשיכים הלאה.

לדעתי אם היו מקבלים קצת הדרכה איך להתייחס להורים, מה לומר ואיך לומר, היו מפחיתים ברמה משמעותית את ההתנגדות. כי באמת ההתנגדות מובנת מאוד. תחשבו על ת"ב מן חמישים, שפתאום מגיע אליו החתן הצעיר או החורצ"ק שלו, וגם אם לא אומרים זאת במילים מפורשות הם משדרים שהנה הם מצאו משהו מיוחד שהוא לא מצא, וסוף כל סוף הם מרגישים רמה אחת מעליו, מה זה גורם אם לא חומה שמתגבהת בין שניהם, ועל רקע כזה נהיה קשה לגשר.

לכן העצה היא, להציג את השינוי כאילו מדובר במשהו אישי, שלי זה מאוד עזר ומאד מתאים, וכן המתנגד לא נכנס לפגיעה אישית. לדוגמא: "הייתי ככה משבר של לימוד, כמעט התייאשתי, חשבתי שזהו אין לי סיכוי, ברגע האחרון משהו הקריא לי קטע מספר של ברסלב, וזה פשוט דיבר אלי, נדלקתי והחלטתי שאני חייב את זה בשביל להמשיך ללמוד". או: "אתה יודע שאני כזה 'נערוויסט', ברסלב פשוט מרגיע אותי". או: "אני בעל רגש, ואני חייב למצוא מקום לבטא את זה". וכן הלאה על זה הדרך.

זה אולי קשה כשהאמת בוערת לך בלב, להשפיל את עצמך בטענות כאלו ואחרות, אבל על זה נאמר: 'אל תהיה צודק, תהיה חכם'. מי שיתבונן בריעון פשוט זה, יראה שאין בו שום חיידוש אבל זה מדהים כמה שזה עובד.

גישה זו נכונה בכל תחומי החיים. בשלום בית, עם החברותא, עם השכן, עם הילדים המתבגרים וכו' - לא להכנס לוויכוחים שיגרמו לשני להתבצר בעמדתו, אלא תמיד לענות "אתה צודק אבל", וגם אם בסופו של דבר כולם הבינו שאתה חושב בדיוק ההיפך, בכל אופן הנימה משפיעה, הנימה פותחת את הלב של השני לטעונו אותך.

בתקווה שהדברים יהיו לתועלת.

א.פ. בית שמש

דרך אישית לכל אחד

לפעמים אנשים שואלים: אם באמת בספרי ברסלב יש כאלו עצות לעבוד את ה' בכל מצב, וכאלו דרכים להגיע לתכלית השלימות, וזה דעת לכל אחד ולכל עין בחיים, א"כ מדוע לא רואים את כולם "עובדים" ו"עוסקים בעבודת ה'", ויש אפילו הרבה שלא לומדים כל היום, ויש כאלו שמונחים ועוסקים גם בגשמיים ובדברים של תבל וזול וגם, ויש אנשים 'קלילים' וכדו', איך יתכן כדבר הזה?

התשובה היא: א. לא כל מי שנושא על עצמו את התואר 'חסיד ברסלב', הולך בדרכו הקדוש של מוהר"ן, ומקיים את עצותיו. יש הרבה שנולדו אצל הורים ברסלבים, והם עצמם אינם חיים עם זכרון התכלית, וממילא אינם מחפשים לעבוד יותר ויותר את ה', והם בעיקר ברסלבים בסממנים חיצוניים.

ב. הסיבה העיקרית היא, כי כל אחד עובר עליו מה שעובר, ויש הרבה נסיונות ועלויות וירידות, ולכן כלפי חוץ לא תמיד ניכר התועלת המרובה שיש מזה, כי עיקר ההשפעה היא פנימית, שיש דרך להתחזק בתוקף הנסיונות והבלבולים, ע"פ עצותיו הקדושות של מוהר"ן.

ג. יש הרבה שאינם מחפשים לשנות את כל עבודת ה' שלהם ע"פ תורת מוהר"ן, אלא לוקחים נקודות מנמו. אחד שואב חיות מעצת ההתבודדות, השני שואב חיזוק מעצת ההתחדשות, השלישי קיבל בעיקר את עצת השמחה, והרביעי את תיקון הכללי, כ"א עם החלק שלו, וממילא לא שייך להקשות' אם הוא ברסלבער איך הוא עושה כך וכך ומדוע אינו עושה כך וכך'.

ד. מוהר"ן אמר בעצמו שעל כל מה שצויה לעשות יש כבידות מיוחדת המונעת מלקיים דבריו, וממילא לכל אחד לוקח זמן עד שמצליח לשבור את המניעות שלו.

בקיצור: אף אחד לא מייצג את ברסלב, ואף אחד לא מתיימר להיות כך. כל אחד משתדל ללכת בדרך רביה"ק כפי כוחו, ולקבל משם עצות לנסיונותיו ולקשייו, וברסלב לא נמדד ע"פ אנשים אלא ע"פ מה שכתבו בספרים. ואין

שום דבר בעולם שיוכל להפחית ולהוריד מהאמת שבספרים ושברדכו הקדושה, ומי שילך עם האמת הזה בודאי יצליח.

וממילא, המסקנא היא, שמי שרוצה לדעת מה זה ברסלב - לא יסתכל על פלוני ועל אלמוני - אלא ילמד בספרי ברסלב במנין, וכן מי שכבר נמצא במנין, אל יתפרה בדברים מסוימים מחמת שרואה הרבה אנשים שלא עושים דבר פלוני או דבר אלמוני, או שרואה אנשים שעוברים להדיא על דבריו של רביה"ק, ובוודאי שלא יפרש משום כך את דברי רביה"ק באופן שונה ממה שזה באמת. וגם ע"ז נאמר דברי רביז"ל שצריך לקיים בעצמו "אחד היה אברהם", ועליו לשנס מותניו וללמוד את הספרים באמת ובתמימות, ולשמעו לדברי הצדיק, ועפ"ז לעבוד את השי"ת.

***

אך יש להוסיף נקודה כללית בעניין. והוא, שבאופן כללי יש חילוק בין ברסלב לשאר מקומות, וזאת מכיון שברסלב היא עבודת ה' בלבד, ולכן אינה צריכה להיראות בצורה כזו או בצורה כזו, בברסלב יש אור של צדיק שגילה תורות כאלו, שמתאים לכל אחד - מהפחות שבפחותים עד שהצדיק שבצדיקים - וכל אחד מקבל את האור ומוציא משם עצות לפי בחינתו ותיקון נפשו, ולפי סדר הבריורים שהוא צריך לברר, וממילא מוכרח שכל"א יהיה שונה מחברו, ויקבל את הדברים בצורה אחרת לפי הנקודה שיש בו וכן בחבירו.

וכך הוא הסדר האמתי שכל"א גדול וצומח מכיוון אחר לגמרי, וא"א לתת כללים וקוים ברורים ומפורטים בתורת רביז"ל, וכ"א שונה מחברו, וגם בשיחת חברים, אין המונה שכל"א מקבל נקודת חברו כמו שהיא אצל חברו אלא צריך לקבל ההארה בכלליות לפי מה שהוא.

וממילא לא שייך להתחיל למדוד את ברסלב כך וכך וכו', ואם רואה דבר שאינו הגון בחברו, או טעות חלילה, ידע שהחיסרון מצד המקבל בלבד, ולא מצד המשפיע. וגם על דרך זו נאמר "צדיקים ילכו גם במועשים יכשלו גם". ויש עוד הרבה להאריך בזה, וגם במכתבי מוהר"ת זצ"ל בעלים לתרופה הוא מוהיר שלא יסתכל על מה שאנשים לא מקיימים את הדברים ומונעים מעבודת ה' - אפילו אנשים שבין אנשי שלומנו'.

ג.פ. מודיעין עלית

ברסלב "משלים" ולא "מוריד"

שלום וברכה. רציתי לשתף את הקוראים בנקודה מסוימת, כפי שנראה לי מהמבט שלי:

ידוע שהעניין של מוהר"ן הוא 'כלליות' גדול מאוד, והוא כמו נהר שמתפצלם ממנו המון שבילים ונתביבות ודרכים שונות. כי כל אחד בא עם מצמומו והכלים המיוחדים שלו "שיפיריש לו דרך לפי שורש נשמתו" (ענין ליק"מ סימן ד' וסימן ס"א), ועל כן כל אחד 'מאיר' לו העניין באופן שונה, ואנ"פ שיש הרבה 'צד השווה' בין כולם, בכל אופן "לא ראי זה כראי זה".

והנה מיוחדים המה בני הישיבות הק', והיסודות החזקים שקבלו מרבותיו גדולי ראשי הישיבות ובעלי המוסר וצוק"ל, וכאשר באים המה לקבל תועלת מספריהם ותורתו של מוהר"ן, נדמה כי עליהם 'לוותר' על כל היסודות הללו.

כי כידוע לבאי שערי תורת מוהר"ן, שכדי לקבל תועלת שלמה - נצרך "ביטול", כמבואר בס' קבג "העיקר והיסוד שהכל תלוי בו... ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה דבר גדול ודבר קטן, ולבלי לנטות מדבריו... ולסלק דעתו כאילו אין לו שום שכל מבלעדי אשר יקבל מהצדיק..." ע"ש. ואמנם בוודאי בכל לימוד בספריו הק' וקוים עצותיו הק' יש תועלת גדולה, אבל לקבל תועלת שלמה מוכרח ה"ביטול" כנ"ל.

אבל האמת היא ממש להיפך. "ההפתעה הגדולה" היא, שכל מי שמתחיל ללמוד את דבריו ולקיים את עצותיו, אוי תחת שהיה נראה לו מתחילה שעליו לקרוע חתיכות מ'עצמו', ולוותר על "סודות אמנותו", [סודות חינוכו בבית המדרש שנתגדלו בו], הוא מגלה שאדרבה, ההיפך הוא הנכון, שדווקא כעת הוא מתחיל להבין את כל אשר הבין בעבר באור חדש וברור, ומאיר לו ההבנה שהכל אמת וצדק, וכל דברי הצדיקים משלים זה את זה. [ולדוגמא קטנה, אף שמשקיע זמן, להתבודדות ותפילה, והשתטחות על קברי צדיקים - דברים שלא התחנך עליהם, מ"מ מאידך, החיות שלו בלימוד התורה עם בנהירות והזיכרון וכו' וכו', הרבה יותר מקודם].

והרי זהו ממש עניין "אמנות חכמים", כפי המבואר בס' ס"א "שיהיו חוזרים ונחשבים אצלו כל הספרים" בחינת "וספר כתב איש רבי", ע"ש ודו"ק.

ידידים דו"ש בל"ג

ח.ב.צ. עידו"ת קרית ספר - מודיעין עלית

סיפורו של הרב יוסף א. ביתר עילית

ספר לנו מעט על הרקע שלך:

התחנתי בשיבות הקדושות. ויחד עם כל הדברים הטובים, ספגתי גם כמורבים - את ההתנגדות לברסלב. ההתנגדות תמיד נשארה בתוכי רושם כללי ש"יש שם בעיות". לא ידעתי מה הם הבעיות, רק ידעתי שיש. בתור אברך, שאלתי פעם את ראש הכולל שלי: מה הבעיה עם ברסלב? הוא שם את שתי ידיו הכבדות על כתפי, הצמיד אותי לקיר ואמר בתקיפות: "הקב"ה שונא עבודה זרה!" ה"מסר" היה ברור וחד.

במשך הזמן, הדומן בלי בהשגחה לעסוק בעיון בכמה סוגיות הנוגעות לצניעות הנשים. מטבעי אני טיפוס מעמיק, הייתה לי סיעתא דשמיא מיוחדת לקבל בהירות בהרבה מהנשאים הללו, עד שהחלתי להגיע הרבה בקשות למסור שיעורים בנידון. ומכך התגלגלו העניינים שהתחלתי לעסוק בפעילות כללית של החדרת תודעת הצניעות בציבור החרדי בכלל והציבור הליטאי בפרט. המציאות שנגלתה לעיני הכתה אותי בהלם מוחלט. קודם כל זיהיתי עד כמה התודעה בציבור לוקה בחסר קריטי, ויחד עם זה, למרבה האירוניה - אין כמעט שום מוכנות לשמוע! בציבור: גם 'עם הארצות' וגם סתמית אנונימי, כמעט טוטלית. מה שגורם ממיילא למצב של קטסטרופה ממש. ואין עם מי לדבר... [אינני מתכוונת לדיבורי מוסר ותוכחה, כי אם לבידור הלכתי של הסוגיא]. המציאות הזו סחררה אותי, וזעיקה אצלי את כל המערכות, חשבתי לעצמי בחרידה: מה קורה עם כלל ישראל? מה עושים? מה יהיה?... המציאות הזו הרחיקה אותי מציבור הליטאי אליו השתייכתי, אבל מאידך לא מצאתי לאיפה אני יכול להשתיין.

איך מרתה את ברסלב?

לשם כך, אני חוזר מעט אחורה. בימי בחרותי סבלתי הרבה מחולשה פיזית. לאחר מכן התחזקתי, אך כעבור תקופה מנישואי - העניין חזר על עצמו. התחלתי שוב לחוש חולשה, שהלכה והתחזקה עם הזמן. מכרה של רעיונית הצניעה כסגולה שאני אסע לאומן והיא תשלם חצי מהכרטיס. היות ומיילא לא הצלחתי הרבה ללמוד, עקב חולשתי וטרודתי המרובות, חשבתי שזה יכול להיות לא רע, להתנתק מהכל לכמה ימים למקום של רחוקות מוגברת. נסעתי, בלי לדעת כמעט כלום על מוהר"ן. עד כדי כך שגם כאשר הייתי שם לא כ"כ הרגשתי צורך לגשת לצינון. בסופו של דבר כן אמרתי את התיקון, ובסך הכל נהניתי מהאווירה במקום. ולעצמי אמרתי: שלא אתנגד להגיע לכאן שוב. כשתחזרתי. נגש אלי אחד מחברי ששטע על נסיעתי, ומתוך דאגה 'כנה' הביא לי קונטרס שכתב מישהו מצפת, ובו דברי 'ביקורת' וליצנת על ברסלב. קראתי את הדברים, ואת ה'טענות' החריפות, וראיתי את כל הציטוטים שהביא ממה שמוהר"ן דבר על עצמו, כוחותיו, ומעלתו. מסקנת הדברים אצלי הייתה שאין שלא יהיה יש כאן משהו ענק, או שזה אמת לאמיתה ויש כאן משהו נשגב ונפלא שאינני זוכה להבין... או שיש כאן מחדל כביר בהנהגת גדולי ישראל, כאשר במשך עשרות שנים התגעבה למחננו "שריטה" בסדר גדול מבחיל שכזה, כאשר אף אחד, אבל ממש

אף אחד, לא ראה לנכון לקום ולעורר משהו בנידון עד שקם אותו האחד מצפת... דבר בלתי הגיוני בעליל!

החלטתי שאני מוכרח לעמוד על טיבם של דברים, ולאחר בירור הגיעו אלי הקונטרסים "תרומונה קרנות צדיק" ו"שפת אמת תיכון לעד", קראתי אותם בשקיקה, והדברים התיישבו היטב על לבי, והסדרו היטב עם המחשבה הראשונה הנ"ל, לפיה יש כאן באמת משהו גדול ונשגב. הבנתי בודאות שכל מה שמ'כר' לי על ברסלב הוא הבל בלבנים, והחיפץ הגמור הוא הניכון. למרות זאת, עדיין לא עשיתי שום צעד בנידון, ונתתי להשגחה להוביל אותי.

ומה היה לבסוף?

במשך הזמן הבחנתי בדבר פלא. בעוד בציבור החרדי הכללי, ישנה הסתייגות גדולה מלשמוע חידושים ובידורים בנושא הצניעות - בציבור של ברסלב המציאות הייתה שונה מאד, לטובה... בדרך כלל כאשר הייתי נכנס למסור שיעור - בכוללים ובבתי מדרש - תמיד, אבל ממש תמיד, היו כמה מתוך הקהל שהיה חשוב להם להראות שאינם מסוגלים לסלוח לי על מה שאני מגלה שיש להם מה להשתפר בנידון, והיו גם כאלו שלא נמנעו מגילוי תקופנות ובוז וכדו, ואילו בציבור של ברסלב העסק היה נראה אחרת לחלוטין, ראשית, המודעות שלהם לצניעות לכתחילה הייתה ברמה יותר גבוהה, שנית, וזו ההפתעה הגדולה - גם בקרב אלו שהמבצעים בביתם היה רחוק מלהיות מתוקן, הייתה הקשבה גדולה לנידון, הם גילו התעניינות, תמכו ועודדו, וממש שמחו לשמוע. בעוד אצל הכלל היה נראה כי צניעות זו מכה ועונש משמים, בברסלב ראו זאת כחוויה, הדברים עורר אצלי פליאה גדולה - מאיפה באה להם המוכנות הזו לשמוע מישהו שמלמד אותם על הפגמים שלהם? תשובה לא הייתה לי.

בינתיים החולשה שלי גברה, והגעתי למצב שהייתי מרותק למיטה ביכולת לעשות שום דבר כמעט. מצאתי את עצמי שורף את הזמן בבית, עם הרבה שאיפות ומועט יכולות. ביום כן הימים החלו עניינים בחי' להסתבך מעל לכל דמיון, אינני יכול לפרט, אבל המצב היה הרבה יותר מקטסטרופה, צרה רדפה צרה, הייתי בלחץ אטומי ולא היה לי עם מי להתייעץ. כספיים התפזרו בלי סוף, יחד עם התרוצוצויות, ספקות, רדיפות, וכל מה שרק אפשר.

בתוך כל המהומה, התקשר אלי חבר והציע לי לבא אתו להתבודדות בשדה. לא ידעתי מה עושים שם, אבל הרגשתי שבאו מים עד נפש, ואני חיבב לעשות משהו. התחלתי ללכת אתו יום יום, והפה שלי פשוט נפתח... התחלתי לדבר עם ה', ויצאו לי דיבורים נפלאים כאלו שלא האמנתי שהם קיימים, ואז הבנתי שאין שום עצת חוץ מזה - פשוט לצעוק לה' על כל דבר. התחלתי לקום כל לילה בחצות - בלי שעון, ולדבר עם ה', ואחרי שחריית נסעתי עם החבר לשדה ושוב צעקתי לה'. פשוט קיבלתי חשק להתבודדות כמו שמעולם לא היה לי.

בשלב מסוים החלטתי שאני זורק את עצמי על 'רבינו' באופן מוחלט, זה היה כמו אדם שקופץ מצוק ומשוכנע שמישהו שם למטה יתפוס אותו טוב טוב בידיים, התחלתי ללמוד ספרי ברסלב וראיתי איך כל העצות פשוט מחיות

אותי. מה שדחף אותי בעיקר הייתה העובדה שלמרות שמצד המציאות, הייתה זו התקופה הקשה ביותר בחיי, מצד התחושה שלי הייתי שמח יותר מכל תקופה אחרת, הייתי ממש בעניינים, הדיבורים של מוהר"ן הכניסו לי דעת בתוך החושך הגדול ביותר שיכול להיות, כל הבזיונות הייסורים הצרות וכו'... קיבל משמעות אחרת, מתוקה, ע"י התורות הללו שנאמרות את האפילה... ואז חדרה ההבנה לתודעתי. הבנתי, שאדם שעוסק תדיר בהתבודדות ותשובה - מוכן ושמוח לשמוע על כל מה שהוא יכול להוסיף בעבודת ה', כי יש לו כלים מה לעשות עם זה, הוא מוכן לשמוע ולהיות מודע לכך שהוא פגום, כי הוא גם מודע לכך שיש לו כוחות עצומים לתקן ולהגיע לפסגות, והכל בציורף של חיבור גדול לה' יתברך, עד שממילא כל תוספת קירבה נראית לו תוספת חיות. מה שאין כן מי שלא זכה לדברים אלו, אוי ברגע שהוא שומע שמישהו אצלו לא מתוקן הוא לא יודע איך לספוג את זה, אין לו מה לעשות עם הדברים, אף אחד לא לימד אותו איך לוקחים מידה אחר מידה ומתקנים אותה בהתמדה, אף אחד לא לימד אותו שצריך לראות את הנקודות הטובות ופעם ביום ברגעים של לב נשבר לבכות לה' שיציל אותנו מהרע שבנו, תמיד למדו אותנו לשאוף ולשאוף ולהיות מושלם ומי שלא מושלם הוא אפס, ומיילא, אם מישהו מעורר אותו למשהו שקצת רחוק ממושגיו, הוא פשוט מתרסק.

ולמעשה:

התחלתי לחיות חיים חדשים. פתאום מילות התפילה קבלו חיות חדשה, הבהלה שלי מהמצב הלכה וקטנה, ואז גם החלו הישועות. הצרות נעלמו כלעומת שבאו - אחת אחרי השנייה, כל הצרות הפכו לישועות, והחולשת הגדולות, שסבלתי מהם שנים - הסתלקו ביום בהיר, וחזרתי למולד כאילו לא ארע דבר.

הישועות שהגיעו באופן כ"כ מפליא, יחד עם ההתעוררות החזקה שקבלתי בעבודת ה' - העמידו את רעיונית במצב שהיא לא יכלה להשאר אדישה, היא נוכחה עין בעין שהכל היה בכח הליכה בדרכו ועצותיו של מוהר"ן, והחלה אף היא מתקרבת, ובי"ה זכתה גם היא לנסוע לאומן.

ובאמת זו אחת הנקודות המרכזיות שהתעוררתי אליהם בברסלב, שרבינו פשוט מלמד אותנו איך עושים "תשובה". לפני כן, לא הבנתי מה עושים עם המושג הענק הזה, מה עושים באלול? צועקים? בוכים? נכנסים להיסטריה, למה, לעצבים? ולכן הוא תמיד זכור לי כחודש מתסכל, שרק הייתי מרגיש איך אני רוצה שהימים יעברו, כי עם כל הרצון הטוב, והצעקות בסליחות, והשיחות בשיבה, אין לי הרבה מה לעשות, חוץ מלהבין שאין לי שום סיכוי אמיתי לתקן דברים יסודיים בעומק הנפש. כעת אני מבין שאלול זה חודש של רחמים, ממש ככה! זה זמן שאמורים להרגיש בו הרבה יותר קרבת ה'. אחרי שמגלים את ההתבודדות, התיקון חצות, ובקיצור את האפשרות לבקש מה' עזרה בעבודת התשובה, ולומדים את התורות הנפלאות בליקוטי מוהר"ן, אז אולל באמת הופך לזמן של רחמים, של קירבה, של עונג ילא. אשרי הזוכה.

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

>>> המשך מעמוד א'

לחם בארות בארות נשברים - או נהיה ה'חורבן'. ה'חורבן' אינו עונש ולא נקמה. אדרבה, הוא תיקון ומתנה. כי כעת כאשר יצאנו מוחץ לבית, אנו כבר יודעים היטב כמה זה לא טוב. כעת אנו חשים היטב כמה קר בחוץ, כמה חשוך וכמה מופחז. לא טוב לנו, לא נעים לנו, כעת כבר נדע היטב מה אנו צריכים. התכלית של הגלות, והתפקיד שלנו לעת כזאת - הוא לרצות מצדנו את חידוש הקשר. עלינו לחוש בחסרונו, ומיילא לחפש אותו בכל לב ובכל דרך, ואז - למצוא אותו. השי"ת לא עבר לבינת' אחר, כי כביכול אין לו בית. הוא רק מחכה בחוץ, וממתין בסבלנות שנקרא לו אלינו הביתה.

אבל, מה לעשות. כמה שהייתם גלות קשים - אנו עלולים ומצליחים להסיר חידוש זה. כל אחד עסוק בטרודותיו וב'שמחותיו'. ומיילא 'מתרגלים' לזה, ולאט לאט 'מסדרים' עם הגלות. זה אמנם לא הכי

טוב, אבל 'אפשרי'...
לשם כך נועדו ימי 'בין המצרים'. בימים אלו עלינו לעצור את כל הדברים ש'עוברים' לנו להסחך דעת. לא לשמוע כל זמר, לא לערוך נישואין, ולא להתעסק בשום דבר שמביא לנו שמחה מזויפת. אנו יושבים ומתמודדים עם החסרון כמו שהוא, לא בורחים ממנו, אלא עומדים מולו פנים בפנים. ואז הכאב פורץ במלא חריפות - מריר וצורב, ומבהיר לנו ברורות: לא טוב לנו! חסר לנו משהו מאד מאד חשוב, והוא ימשיך להיות חסר כל זמן שלא נשיג אותו. עלינו להשיג אותו בכל מחיר. רק אז יהיה לנו טוב!

החיפוש מתחיל ב"ז תמוז, ומחמיר והולך ככל שאנו מתקרבים לת"ב, שהוא הוא יום חורבן הביית'. באותו יום אנו מתיישבים על הארץ, לא לומדים ולא מניחים תפילין, וכמובן לא אכילים ולא שותים ולא עוסקים בשום דבר. אומרים אנו כביכול לאבינו שבשמים: די, לא עוד! לא נקבל שום פיתוי חיצוני,

לא גשמי ולא רוחני. אנו רוצים הביתה! רוצים רק לחזור אליך! רק אז יהיה לנו טוב, ורק אז יהיה משמעות לכל הדברים האחרים שיש לנו. ואז - בשיא האבלות - נולד משיח. כי אכן, החיפוש האמיתי והעמוק הזה - מוליד אותו. כי מעולם הוא לא נעלם באמת, הוא בסך הכל היה מכוסה כי לא רצינו בו. ומיילא, ברגע שאנו כן רוצים בו, ובאמת - הוא נמצא כאן, חי וקיים. וכמו שאמר ר' נתן "משיח שלי כבר הגיע". ואם הוא אמר זאת, כוונתו הייתה שכל אחד יכול לזכות לזה.

זהו הסוד של הימים הללו. החיצוניות והפנימיות - חד הם. ה'עבודה' שבהם היא האבלות, וה'תכלית' שבהם היא הגאולה. לכן דווקא בהם מתגלים מדות הרחמים, ו"כל רודף י-ה" ישיג אותו דווקא בימים אלו. כי אכן "כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בבנינה". בלשון הוה. העולם של אחרי ת"ב, הוא לא אותו עולם שלפני כן. מי שזוכה - רואה אותו כבר בעיניים של גאולה.

הזדמנות מיוחדת

לאחר תרומה מיוחדת שקבלנו מנדיב לב בעילום שם ישנה אפשרות לכל החפץ לקבל את העלון בדואר ללא תשלום המעוניין יפנה למס' טל. 0527149713 נא להעביר לחברים ולמכרים

הודעה משמחת:

בתרומה של 50 ש"ח ניתן להקדיש מדור, לרגל שמחה, או לישועה, או לע"נ יקירכם וכיו"ב.

הקבצו לבית ולמשפחה

בית וועד לחניכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

הגאולה צומחת מהגלות

במנהרה החשוכה האנסופית של אלפים שנות גלות, אנטנו מייצרים חומרים יהודיים אמיתיים ועמוקים שאי אפשר היה לייצר בבית המקדש. אם היה אפשר לא היה צריך את הגלות. מה שאנחנו מביאים לקדוש ברוך הוא מהגלות היום, לא יכולנו להביא לו אז!

יהודי בגלות נראה כל כך גרוע, כל כך מוססה, כל כך חשוך. אבל באמת באמת, מתחת להסתרה, יש לו אותם פנים. רק שכתוצאה מהקלקול שהתגבגב למציאות המוארת היא, אני צריכה כעת לשהות בחושך הזה ובקטנות הזאת, כדי להיאבק ולהיחלץ מזה, ואז הדמות האמיתית שלי תתגלה ותחלץ גם היא מתחת לכל הקליפות.

נפרדנו מבית המקדש, ויצאנו לגלות הממושכת. כעת כשאנחנו כאן, בתוך עולם הפיראקטיבי מטורלל ומשוגע, מאיים ומפחד ומלחץ, אנטנו יכולים להביא להשם אור כזה נדיר, שאף אחד עוד לא הביא לו.

השפה של הגאולה

המשך בעמ' הבא <<<

רק לי מבין כל ברואי עולם. אדם מאיר, שמה, וישב טוב עם עצמו, אין לו רגשי אשמה, אין לו הרגשה שהוא רע. יש תמיד של שחר ותמיד של בין הערביים שמנקים את הנפש בקביעות. על כל חטא יש כפרה, לא רק סליחה ולא רק תיקון; גם כפרה. לחיות יהודי זה נפלא מאוד. יהודי זה דבר נעק. יש לו כוחות נפש, יכולת בחירה ורצון עמוק ואינסופי לחיות כל הזמן טוב יותר ויותר וללכת מדרגה לדרגה.

כמו מים עומדים

אבל אז נכנס יצר הרע לתמונה. האור המדהים של עם ישראל התעמעם, האש בלבם דעכה והניעון הפנימי נעלם.

הקדוש ברוך הוא הסתכל עליו אז, בשלחי ירושלים הבנויה, ואמר: "תקשיבו, לידם אהובים שלי, קרה לכם משהו לא טוב, השהות שלכם כאן איתי בתוך הבית נהיתה כמו מים עומדים בלי תנועה. אתם כבר לא מוציאים מעצמכם את מי שאתם. יש בכם משהו מדהים ואני לא רואה אותו כשאתם בתוך הבית. אני חייב לראות אתכם, ואם כאן בבית אי אפשר - אז נצא מפה החוצה".

הגלות היא יותר תפקיד ושליחות, מאשר עונש. קיבלנו אתגר מאוד מאוד גדול.

בשנה שעברה, ערב תשעה באב, אמרה לי הבת שלי: "היום קראתי שבית המקדש שנחרב, היה הבית שלנו, והמשמעות של החורבן היא כמו אבא שכועס על הילדים שלו וזורק אותם מכתבית".

הדבור שלה ליזוה אותי למשך זמן מה, ואותי בתור אימא הוא ממש תקע. אם יש אבא שהילדים שלו לא מוצאים חן בעיניו, הוא זורק אותם מהבית? מה זאת אומרת לזרוק אותם? לאן הם ילכו? מה יהיה בהמשך? האם תבעיה נפתרה? התקדמו לאנשהו? זה לא נשמע לי נכון...

עומק המשמעות של גלות וגאולה

כשבת המקדש עמד על מוטו, היינו יהודים מאוד יפים. כואת צורה מדהימה הייתה אז ליהודי, שהאנו מוילנא אמר: "אני יכול להבין מה זה דרגה של תנא, אבל רק מאחרי חורבן הבית; בזמן בית המקדש אני לא יכול להשיג אפילו את המהות של היהודי הכי פשוט..."

כי היינו יהודים של צורה. הכול היה מונח נכון. ידענו מי אנחנו, מה אנחנו, מה השם חושב עלינו, מה העוצמה שלנו, מה היכולת שלנו ומהי המעלה המופלאה הייחודית

מה בקשתך?

הרבנית דבורה קרשבוים - בתו של הגה"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל

ובאמצע ההתבודדות הגיע מולו דוב מורעב, ובחסידי שמים הוא הצליח להתחכם עליו ולהרוג אותו בסכיניו. וכשחזר וסיפר על הנס, אמרו לו, שאילו לא היה נוטל את האולר אתו, הדוב בכלל לא היה מגיע...

לגבי הפחדים: אכן, למרות כל האמור - קשה להתמודד עם הפחד. ובכלל, אי אפשר לזלזל ברגש של בן-אדם ולומר: שטויות, אין מה לפחד. כי גם אם זה נכון - הרגש נשאר רגש. אבל נביא כאן כמה עצות לחזק את כח הדמיון החיובי לעומת הפחד שזה דמיון שלילי:

עצה ראשונה: לחזק את הנפש ע"י שתשמעו ותקראו הרבה על סגולות השעות המיוחדות של חצות, וגודל עניין ההתבודדות בשדה דווקא. וכמו שהכניסו לנו את עניין לימוד התורה בכל נפשנו, ולכן יש לנו כח לשלוח את הבעל ללמוד למרות הקשיים של הבדידות והדחוקות; כך עלייך לשמוע הרבה על מעלת העניין, ועל העונג שיש לבעלך מזה, וממש לדמיין את זה, וזה יעזור לך להתגבר על הפחד.

עצה שנייה: רבינו אומר שאין שני מחשבות יכולות לגור בכפיפה אחת. ולכן, ברגע שמחשבת הפחד נכנסת למחוך (בעיקר בלילה) - צריך מיד לעבור למחשבה אחרת: 'מה אני צריכה לבלש למחר', 'מה התכונן של יום המחר', וכו'. כי כל מחשבה, הפשוטה והגשמיית ביותר, תגרש את המחשבה האחרת שהיא הפחד.

עצה שלישית: מובא בספר המידות "אל תיכנס עם פיתויך בטוען ונטען", כלומר לא לריב עם המחשבות ולא להתעסק אתם - כן פחד, לא פחד. ההתעסקות הזאת היא כמו מאבק בין שניים, שרק מגביר את העוצמה שלהם. ולכן, אם לא הצלחת להסיר דעת, עדיף 'להסכים' עם הפחד: 'טוב, אני מפחדת. נו, אז מה? לא מתים מזה. אני בן אדם ויש לי רגשות ובתוכם גם פחד, ואני מוכנה לסבול את עצמי שעדיין אנינו מושלמת ויש לי גם דאגות ופחדים'.

ואולי גם להזכיר לעצמי בחיך, שבכל זאת יותר קל להישאר במיטה הנוחה והחמה, ולהתכרבל תחת השמיכה - יחד עם הפחד - מאשר לשבור את השינה לקום ולצאת לשדה... ובפרט, אם את מאמינה בעניין, ואת נותנת לבעלך לקיים את העניין הגדול הזה, אז הרווחת כפול - גם נשארתי במיטה, וגם את זוכה דרכו ג"כ לסוד הביטול, אשריך.

שאלות למדור זה ניתן לשלוח לכתובת: משפחת קרשבוים, רח' הרב מבריסק 6 בית שמש. או לדוא"ל: 4104442@gmail.com, או: ale2@okmail.co.il ולצייני: עבור מדור "מה בקשתך".

שאלה:

בעלי התקרב לפני כשנתיים, והחל לקיים בקביעות את העצה של 'התבודדות', והוא מספר תמיד כמה זה מועיל לו, ומחיה את נפשו. ואני שמחה בשבילו.

לאחרונה הוא החל לעשות זאת בלילה, והוא יוצא לשדה באמצע הלילה כדי להתבודד. והוא מרגיש ממש תענוג רוחני נפלא מזה. אבל אני מאד חוששת מזה, כי לצאת לבד בלילה למקום שאין אנשים - זה נראה מסוכן, וגם אם זה לא נכון - הרגש של הפחד גובר על השכל.

רציתי לשמוע בכלל על ההנהגה הזו כמה היא חשובה, ולמה. וא"כ מה עושים עם הפחד?

ש.פ. ירושלים

תשובה:

ראשית, אשריך שאת מאפשרת לבעלך ללכת בדרך הזו, ולהתעלות בעבודת ה' כרצונו, למרות שזה לא מה שהכרת, ולא מה שמקובל. ובוודאי יש לך חלק וזכות בכל התעלותו, ובכל מה שהוא זוכה ויזכה כתוצאה מזה בע"ה.

לגבי השאלה, נחלק את התשובה לשני חלקים: א. החלק העקרוני - האם הנהגה זו ראויה ונכונה. ב. החלק הרגשי - מה עושים עם הפחדים.

לגבי עצם העניין: ההתבודדות היא אמנם עצה טובה ונפלאה כשעלצמה, ואפשר לקיים אותה בכל זמן ובכל מקום, וכבר הרחבנו בנושא בגליונות קודמים.

אמנם יש מעלה גדולה ומיוחדת [לאנשים, לא לנשים] לעשות זאת במקום שאין בני אדם עוברים שם, כמבואר בליקוטי מוהר"ן (חלק א' סימן נב), ובפרט בשדה, ששם יש מעלות נוספות, כאשר עושים זאת בין השיחים והאילנות, שכל זה תורם המון לעניין של ההתבודדות, הן מבחינה טבעית - ששם יש יותר רוגע נפשי ויישוב הדעת, ואפשר יותר להקשיב לרחשי הלב הפנימיים. והן מבחינה סגולית - ששם האויר יותר נקי, והבריאה כולה שרה שיר להשי"ת, ואפשר יותר בקלות להגיע ל"ביטול" אל השי"ת, שהעצם עיקר מטרת ההתבודדות.

ואגב, אולי אבאר בכמה מילים מזה "ביטול להשי"ת". כי זה מושג

במדור זה נארח בעו"ה בכל פעם אחת מהנשים היקרות, שבעליהן התקרבו לתורת מוהר"ן, ונשמע מפיהן כיצד העניין השפיע עליהן, וכיצד הן מרגישות עם הנושא.

סיפור של גברת ג. א. מירושלים

ספרי לנו מעט על הרקע שלך:

גדלתי והנחתי בבית ספר-ליטאי מיוחד. אבי זצ"ל היה איש חינוך מיוחד במינו. בבית ספרנו הימון יצאת שמים, השקפה ברורה, יחד עם אהבת ישראל לכל אדם באשר הוא, וממילא לכל חוג. ההסתכלות שלנו בבית-הייתה: איזה טוב יש אצל השני שאתה יכול לקחת לעצמך ולעשות ממך טוב יותר.

לכן תמיד ההסתכלות שלי הייתה במגמת למידה, ולא בצורת ביקורת ח"ו 'למה הם עושים כך ואני עושה אחרת', אלא: 'ל' יש דברים טובים, וגם להם יש דברים טובים שאין לי, וא"כ מה אפשר ללמוד כדי שאהיה טובה יותר'. כך שהייתה הערכה לכל אחד: ספרדים, אשכנזים, ליטאים וחסידים, ובכללם גם לברסלב.

איך החלה ההתקרבות?

אני לא יכולה להצביע על נקודת התחלה ברורה. הייתה לי חברה טובה שהייתה ברסלבית, ושם בביתה ראיתי פן אמיתי של ברסלב, של עובדי ה' ולא מי שרואים ברחובות. עדין לא כ"כ התחברתי ל'פשטות' שלהם; לאמת בלי מסכות, לשמחה הסוחפת וכו', בשכחותי הרגשתי שאני מתבזה אם אני עושה זאת, אחזתי שכן-אדם צריך להיות מכובד ורציני... (כאילו).

בס"ד נישאתי לבחור טוב, גם הוא ספרדי-ליטאי משיבה טובה. ובאותה השיחות הוא סיפר לי שקודם ההתונה הוא היה באומן, הייתי בהלם, כי זה לא הסתדר לי עליו, אבל זה לא היה אכפת לי. להיפך, הנחתי מזה. מה גם שהיו לי אחים שגם הם נסעו לאומן - הם לא חסידים ברסלב, אבל עניין אותם לבחון ולראות מה זה מקורב.

לאחר תקופה היה בעלי חברותא שקירב אותו לברסלב. בהתחלה היה בעלי די מסויג (אולי הוא ניסה לבדוק את התגובות שלי- אני לא יודעת), אבל בהמשך הוא נכנס לזה לגמרי.

מה הייתה התגובה שלך?

אני דווקא עודדתי אותו, בבית חינוכו אותי: מה שיעזור לבעלך בעבודת ה' תעשי. לא משנה הדרך. אם זה גורם לו שמחה, סיפוק, הוא מתקרב יותר להש"ת, אל לך להתערב. ובאמת ראיתי שזה טוב לו; הוא שמח יותר, רגוע יותר, 'מבקש' יותר.

כשהתקרב ראש השנה, הוא שאל אותי אם לנסוע לאומן או לא. אני מצדידי עודדתי אותו לנסוע, אך בעלי קצת התלבט, כי הוא לא ידע איך ההורים שלי יסתכלו על זה ומה יגידו, אמרתי לו שזה לא אמור לשנות לו והוא נסע.

ומה באמת הייתה תגובת ההורים?

ההורים שלי ב"ה לא אמרו מילה, וגם לא נתנו לי לחבין שזה לא טוב או לא בסדר, והעניין עבר בשלום.

כאמור, אצלנו כבדו את כולם. אבא שלי בעצמו היה לומד הכל, גם ליקוטי מוהר"ן היה אצלו ברשימה. הוא מאוד אהב חסידים ברסלב, כך שמצדו הרגשתי ממש בסדר. אמא שלי אמנם לא כך, אבל מבחינתה כל הקשר של בעלי לברסלב מסתכם בנסיעתו לאומן, ולא יותר. זה לא מוזר לה, כי גם אחד האחים שלה עושה כך. ולכן לא היה אכפת לה. מה גם שבעלי לא שניה דבר מלבדו החינוכי, וכל העניין הוא פנימי בלבד. ואמנם אח"כ התברר לה שזה לא רק הנסיעה לאומן, אבל זה לא הפריע לה.

משפחתו של בעלי ג"כ קיבלה זאת בצורה טובה ב"ה. כך שמשני צדדי המשפחה ישנה הרעכה ולא ח"ו זלזול או התנגדות ח"ו.

ומה עם החברה?

מול הסביבה אודה שעדיין יש לי קצת חשש, עדיין מנקרת לי מחשבה: איך יסתכלו על זה, אבל למעשה אני לא מתביישת לומר שאני ברסלבית, שבשלי זה מחמאה, והרבה הרבה זכות, אני יודעת שזה לא מובן מאליו, ואני מאוד שלמה עם זה.

מהם הנקודות שאת מוקבלת מברסלב?

יש משפט שבעלי מרבה לצטט ממוהר"ן, וזה עזר לי מאוד ומלווה אותי תמיד.

קבוצת תמיכה לנשים שחוו אובדן בעל ליטאי ומתמודדות עם בעל ברסלבר!
מי שמזדהה-מוחמנת! סודיות מובטחת...

פגישה שמינית

מועל כל ישראל, וביניהם תלמידי החכמים מופלגים, כל אחד מרס פנמיים בשנה עוזב את ביתו ואת גמרתו והולך "לעבוד" במשך שבועי: מה הוא עושה שם? שוחט קורבנות, מזה את הדם, צולה אותם על האש, ואחר כך אוכל אותם... וזמן ללימוד תורה - אם התמול מזלו ולא היה עומס, אולי היה מספיק לפתוח ספר בין לבין... ואם כן היה עומס - הוא לא פתח ספר במשך שבועי...

האם נראה לך שהוא הצטייר מזה? שכל חברי הכולל ממישים בסוגיה והוא נשאר מאחור, כשלחובתו נרשמת. שעה "ביטול תורה"? ברור שלא! הוא המאושר באדם! הוא עובד את ה' בעבודת קודש! זו רק דוגמה. גם לנו יש עבודת קודש, כל אחד לפי תפקידו, ייעודו, וכוחותיו. שמעת בוודאי על אנשים שמחזירים מאות יודים לאביהם שבשמים. זה הרי לוקח זמן, ודורש נסיעות ודברים וכו', האם עלה על דעתנו לשאול מה עם ה'ביטול תורה' שלהם? וודאי שלא. כי אנו מבינות שזה רצון ה' מרס באותו זמן.

או בדוגמאות הללו קל לנו לחבין, אבל האמת היא שגם בכל הדברים הקטנים והיום יומיים יש לכל אחד את העבודת ה' שלו. נכון, היא חייבת לכלול לימוד תורה בכל רגע פנוי, אבל אם יודעים שהתכלית היא להתקרב אל ה', לפעמים צריכים דברים נוספים.

או לכן קורה לפעמים שבעלך מוותר על סדר כ"ד להשתתף ב"שיתות חברים", ובשבוע ש"ה באומן מסתבר שהוא למד ג'תות שעות משבוע רגיל באמצע זמן, ובכלל, אם הוא בתחילת ההתקרבות הוא "מבזבז" שעות רבות על די וורים וביחודי אמת, ואח"כ על לשבוע אנשים נוספים... וכל זה עוד לפני שהו כרנו את הנסיעה ל"ג עומר למירון ולקבר צדיקים... גידה קצרה ל"סעודות שלישית", "מלוה מלכה", וכמובן - שעה התבודדות בכל יום! ועוד הוד נטויה.

***

כבעת מלב ללב. חברה יקרה, זה לא סוד שאנחנו בדור שקשה לשרוד בו! שאי מוראים אמרו שהם לא היו עומדים בנסיונות של הדור הזה! נסיונות רחניים וגשמיים ברמות של עקבתא דמשיחא. זה לא דור של "איש תחת גפנו ותחת האנת" שכל אחד מסדר 001 רחניות, ו-001 גשמיית, ואין לו מה לעשות חוץ מלשבת וללמוד בתלהבות, עם ראש נקי ולב פתוח! איך מצב כזה היום? היום צריכים להיחלם בשיניים! להתקרב בכח אל ה' ולאחוז בו חזק ולא להרפות לרגע! ואם נפלנו - מיד לקום! ולא להתיאש!

זה לא פשוט! בכלל לא פשוט. אין מי שלא צריך חיזוק. את צריכה לשמוח שבעלך אכפת לו מך, והוא מחפש לזה עצות. את צריכה להיות מאושרת שבעלך מוצא "חוויות רחניות", שהוא מצא מקור מים חיים של חיזוק ואמונה. את לא מתפעלת? תראי איך הוא משקיע בלהתקרב לה! בלעשות רצוננו בלעבוד אותו בשמחה! ובאמת! ובתמימות! וכל זה בדור שלנו! היית מאמינה?

או זה לא שהוא פחות מחשיב את הלימוד! הוא פשוט משקיע בבסיס! אשרוי ואשרוי!

בפגישה הקודמת ראינו שההתבודדות איננה כה מוזהר, להיפך, זה דבר טבעי ופשוט, ואפילו מתבקש.

בסוף הפגישה העלינו את השאלה: "מה עם ביטול תורה"? והבטחנו להתייחס לה. נרדב א"כ את הנושא של "ביטול תורה" באופן כללי, וממילא זה יעזור לנו גם בנוגע לעניינים נוספים.

ובכן, קודם כל, לפני שנכניס את ברסלב לתמונה, יש כאן הבהרה נחוצה. מה תפקידה של האשה בנוגע ללימוד של בעלה? אומרים לנו חז"ל: "נשים במאי זכיי? שמשלחות את בניהן לתלמוד תורה ומחכות לבעליהן שישבו...". ואת אומרת: את הנשים - שולחים ללמוד, ואילו לבעלים - ממתנים...

מבלי משים, אנו מחליפות לפעמים בין התפקידים: את הבעלים אנו מזרזות לצאת לכולל, ואילו את ההמתנה וקבלת הפנים אנו שומרות לילדים...

תפקידנו א"כ בנוגע ללימוד, הוא לעודד ולאפשר לבעל, ואת השכר נקבל רק לפי זה, ולא לפי התוצאות, שהן שייכות רק לבעל ולהקב"ה. ואם על זה נקבל שכר - מסתבר שזה בעצם התפקיד.

נמצא אם כן, שטענת ה"ביטול תורה" מופקעת מעיקרה! כי בעצם טענה זו את "מבטלת את התפקיד כאיש", ואז באיזה זכות תדברי על ה"ביטולים של בעלך"?

***

אבל סוף סוף זה מיעק, וגם אם לא נגיד את זה בפה, לחבנו ככולנו זה מפריע ברמה כלשהי. אז כדי לעזור לעצמנו, עדיף שבכל זאת נבין מה קורה פה, וזו יקל עלנו בעו"ה.

ובכן, שאלה עקרונות: מה היעד והתכלית של בעלך כאן בעולם? אם את רוצה לענות: ללמוד כל היום וכל הלילה, טעות בידך! כי נכון שלימוד תורה היא מצוה גדולה, נכון שכתוב "הגות בו יומם ולילה", לא שכתבו את זה, ובודאי סופרים לו כל דקה שלמד, ועל כל רגע יקבל עולם ומלואו, כי הרי שר תלמוד תורה נגד מולם! אבל זה לא המטרה והתכלית.

הנקודה העיקרית היא: להתענג על ה'! בשביל זה באנו לעולם! לעבוד אותו יתברך! להתקרב אליו! ולהתענג עליו - כפשוטו! כאן בעו"ה!

זו היא המטרה. ויש לה הרבה עצות וכלים. ואכן, אחד הכלים העיקרים לעבודת ה' הוא לימוד תורה וקיום מצוותיה, אבל הם רק כלים בדרך למטרה! מי שלומד את התורה כחכמה נפרדת מבלי כל רצון להתקרב לה - אוי ואבוי! ולעומתו מי שכל שניה בחייו היא דבקות בה', כל מה שיש לו מול עיניו זה לעשות רצון ה', להתקרב אליו בכל מאורו - הוא חי נכון, גם אם לא תמיד זה יתבטא אך ורק ע"י לימוד תורה.

דוגמא לדבר? - כהנים בעבודתם! לדאבנו, אנטחו לא מכירות את זה מקורב, אבל עוד מעט יבנה בית המקדש ונשוב לחיות את זה; הכהנים, שהם בדרגה

המשפט אומר ש'בענייני הבית צריך סבלנות' - לא לדחוק את השעה, צריך מתנועת בחיים, וזה מביא לענות. היום אני מרגישה ש'האוטו' שלי מתנוע אחרת.

בכלל, היכולת לחיות עם ידיעה הזאת שה' טוב, והוא יודע מה טוב עבורנו, ואם כרגע אין לנו את זה, זה הכי טוב בשבילנו - לא רק 'לדעת' את זה, אלא ממש לחיות עם זה ולהרגיש את זה, ולהצליח אפילו להודות על זה - זה מהפך שרק ברסלב יכול לעשות, רק רבינו הקדוש בקדושתו ובעצמותו מצליח להאיר זאת לכל יהודי בכל דרגה, ותמיד נתן להרגיש שמדברים ממש אלך למוצב שלך.

נכון, יש 'נפילות', והדרך דורשת הרבה עבודה, אבל ההרגשה היא שמתקדמים לקראת המטרה, ושהיא לא רחוקה, אלא דבר שהוא בר-השגה בעו"ה.

באותה שנה שבעלי החל להתקרב חזק לברסלב (ואני יחד איתו) - היו לנו נסיונות לא פשוטים, והרגשתי שאת כל הכח להתמודדות הנכונה, והשמחה וההודיה למרות הכל, היו בזכות הנסיעה של בעלי לאומן וההתקרבות לצדיק.

לסיים:

מבחינתי, הדרך של ברסלב זה לחיות בעו"ה! כמו בעו"ה. להתענג על ה' כפשוטו. נכון, אנטחו בני אדם, ויש נסיונות נפילות והתמודדות; אבל בברסלב מקבלים את היכולת להודות גם כשקשה, ולשמוח גם כשמצער, שם מקבלים את הדרך איך לעשות זאת. וממילא - אשרינו שחינו!

>>> המשך מעמוד קודם

בית המקדש נחרב כשהאש הפנימית בלב היהודי דעכה. כשכתבה האש בליבו כבתה האש שעל המזבח. וכך בדיוק יקרה עם הגאולה; האור שלה יתחיל לרוח לנו בלב, ואז הוא יתגלה בחיצוניות. זה מה שאנחנו צריכים לצבור כעת, בימים האחרונים של החושך: אור של משיח מתגבר והולך בתוך הלב. חוויות של אהבה, טעימה מהמצב של "לאחזב את עצמו עם השם יתברך". אנחנו צריכים ללמוד את השפה של הגאולה. להתאמן עליה, לזכות לנגיעה, ועוד נגיעה, ועוד אחת.

חז"ל אומרים שצריך משקלים. כמו שיש משקל לכאב, צריך משקל לנחמה. זה כמו גומות השקיה. למי שחפרו עמק - יתמלא עמק. התפילה על הגאולה היא: "שמחנה כימות עניינתנו". רבינו של עולם, כמו שהיו לנו חוויות מאוד מאוד קשות, ככה תינסה לנו לעומק עומקים עם הנחמה...

יהי רצון שכל אחת מאתנו תזכה, בלב שלה, להתחיל לבנות את הבית. להתעורר מהשינה ולקלוט שבאמת אנטחו קרובים ומעולם לא רחקנו, באמת אנטחו מושגים ולאורך כל האלפים שנה לא היינו רגע לבד, באמת אין רע בעולם רק טוב שלם ומתוק, ובאמת אנטחו לא עמוק עמוק בגלות, אלא קרוב קרוב - לגאולה.